

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

**Onderwijsinspectie**

Hendrik Consciencegebouw  
Koning Albert II-laan 15  
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be  
www.onderwijsinspectie.be

---

**Verslag over de doorlichting van GO! basisschool Ter Gavers Harelbeke te HARELBEKE**

---

Hoofdstructuur basisonderwijs

|                                             |                                                |
|---------------------------------------------|------------------------------------------------|
| Instellingsnummer                           | 2469                                           |
| Instelling                                  | GO! basisschool Ter Gavers Harelbeke           |
| Directeur                                   | JEAN-CLAUDE VAN LOOSVELDT                      |
| Adres                                       | Arendsstraat 62B - 8530 HARELBEKE              |
| telefoon                                    | 056-71.92.22                                   |
| fax                                         | 056-72.60.73                                   |
| e-mail                                      | bs.harelbeke@G-O.be                            |
| website                                     | www.TERGIVERS.be                               |
| Bestuur van de instelling                   | GO! scholengroep Mandel en Leie                |
| Adres                                       | Hugo Verrieststraat 68 - 8800 ROESELARE        |
| Scholengemeenschap                          | Basisonderwijs Kortrijk - Menen                |
| Adres                                       | Veldstraat 17 - 8560 WEVELGEM                  |
| CLB                                         | CLB vh GO Mandel en Leie                       |
| Adres                                       | Burgemeester Nolfstraat 11 - 8500 KORTRIJK     |
| Dagen van het doorlichtingsbezoek           | 17-09-2012, 18-09-2012, 19-09-2012, 20-09-2012 |
| Einddatum van het doorlichtingsbezoek       | 20-09-2012                                     |
| Datum bespreking verslag met de instelling  | 26-10-2012                                     |
| Samenstelling inspectieteam                 |                                                |
| Inspecteur-verslaggever                     | Martin Descheemaeker                           |
| Teamleden                                   | Annemarie Desmyttere                           |
| Deskundige(n) behorend tot de administratie | nihil                                          |
| Externe deskundige(n)                       | nihil                                          |

## INHOUDSTAFEL

|                                                                                          |           |
|------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>INLEIDING .....</b>                                                                   | <b>3</b>  |
| <b>1 SAMENVATTING.....</b>                                                               | <b>5</b>  |
| <b>2 DOORLICHTINGSFOCUS .....</b>                                                        | <b>7</b>  |
| 2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus .....                                          | 7         |
| 2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus .....                 | 7         |
| <b>3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING? .....</b>                         | <b>8</b>  |
| 3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden? .....                                | 8         |
| 3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen? .....                            | 8         |
| 3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands .....                                               | 8         |
| 3.1.1.2 Kleuteronderwijs: lichamelijke opvoeding.....                                    | 8         |
| 3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: Nederlands en lichamelijke opvoeding ..... | 8         |
| 3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands .....                                                | 12        |
| 3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie .....                                          | 14        |
| 3.1.1.6 Lager onderwijs: Frans .....                                                     | 17        |
| 3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden? .....                      | 19        |
| 3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....                                | 20        |
| <b>4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT? .....</b>                                     | <b>21</b> |
| 4.1 Professionalisering .....                                                            | 21        |
| 4.1.1 Deskundigheidsbevordering .....                                                    | 21        |
| 4.2 Begeleiding.....                                                                     | 22        |
| 4.2.1 Socio-emotionele begeleiding .....                                                 | 22        |
| <b>5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL .....</b>                                             | <b>24</b> |
| <b>6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL .....</b>                                         | <b>26</b> |
| 6.1 Wat doet de school goed?.....                                                        | 26        |
| 6.2 Wat kan de school verbeteren? .....                                                  | 27        |
| 6.3 Wat moet de school verbeteren?.....                                                  | 28        |
| <b>7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....</b>                                        | <b>29</b> |
| 7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg .....                   | 29        |
| 7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg .....             | 29        |

## INLEIDING

### De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
  2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
  3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

### Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be).

### Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
  - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.  
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
    - o het onderwijsaanbod
    - o de uitrusting
    - o de evaluatiepraktijk
    - o de leerbegeleiding
  - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
  - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
  - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
  - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
  - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
  - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

### **Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid**

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be).

### **Het advies**

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

### **Tot slot**

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

[www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be) en [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be)

# 1 SAMENVATTING

Tijdens de doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school voldoet aan haar maatschappelijke opdracht, of ze haar eigen kwaliteit systematisch bewaakt en of ze zelfstandig eventuele tekorten kan bijsturen. Zo stonden in het kleuteronderwijs Nederlands en lichamelijke opvoeding in de focus en in het lager onderwijs Nederlands, wereldoriëntatie en Frans. Bovendien waren deskundigheidsbevordering, sociaal- emotionele begeleiding, algemeen beleid en het welzijnsbeleid eveneens voorwerp van onderzoek.

In haar oordeel houdt de inspectie rekening met de kenmerken van de school, en met omgevings-, personeels- en leerlingenkenmerken. Deze basisschool is gelegen in een schoolrijke stad waar de drie onderwijsnetten basisonderwijs organiseren. De ruime campus – Ter Gavers – waar vroeger ook een middenschool was ingeplant, wordt ook gebruikt door andere diensten. Voor infrastructurele problemen dringt een langetermijnoplossing zich op.

De school organiseert kleuteronderwijs grotendeels in leeftijdsgroepen. Het lager onderwijs volgt het leerstofjaarklassensysteem.

Qua samenstelling is het schoolteam weinig stabiel. De directiewissel en de wijziging van teamleden en van opdrachten zijn een uitdaging voor het gelijkgerichte denken en handelen. Het schoolbeleid beoogt een participatief leiderschap en de directeur, die al meerdere jaren deel uitmaakt van dit lerarenkorps, is door alle actoren aanvaard. Het verjongde lerarenteam geeft blijk van gedrevenheid en van een voldoende inlevingsvermogen. De schoolbevolking komt niet enkel uit de onmiddellijke omgeving maar ook uit de deelgemeenten. Ze bestaat vooral uit Vlaamse kinderen doorgaans uit alle sociaal-culturele milieus. Een belangrijk aantal kinderen heeft schoolse achterstand opgelopen en is afkomstig uit andere scholen.

De school doet inspanningen om haar maatschappelijke opdracht te realiseren. Ze heeft een vrij genuanceerd beeld over de prestaties en de schoolloopbaan van haar leerlingen. De meeste kinderen stromen met succes door naar het volgende onderwijsniveau. De schoolverlaters volgen over het algemeen het advies van de klassenraad en hun resultaten in het voortgezet onderwijs zijn doorgaans bevredigend. Signalen uit tevredenheidsonderzoek leiden over het algemeen tot bijsturing van het schoolgebeuren.

Zowel voor Nederlands en lichamelijke opvoeding doet het kleuteronderwijs voldoende inspanningen om de decretale ontwikkelingsdoelen na te streven. De leraren gaan bewust om met de leerplandoelen en de geïntegreerde aanpak beoogt een evenwichtig aanbod. De meeste leraren zorgen voor voldoende ondersteuning en voor een veilig en positief klasklimaat met doorgaans motiverende opdrachten. Het team creëert voldoende kansen om de taal- en de lichamelijke ontwikkeling bij de kinderen te bevorderen. Het aanbod binnen de groep en over de groepen heen is in zekere mate gegradueerd maar niet altijd op maat van de kinderen. Zo zijn er vormen van didactische vervroeging in het aanbod. De evaluatiepraktijk resulteert doorgaans in een genuanceerde beeldvorming van de individuele vordering. Hoewel de klasinrichting in de meeste groepen voldoet, wordt de taalverwerving bemoeilijkt door onder meer het ontbreken van bepaald basismateriaal. De aanpak bij lichamelijke opvoeding kan worden geoptimaliseerd met het oog op onderwijs op maat en op de psychomotorische ontwikkeling. Verder kan het team werk maken van zijn verhoogde zorg door een systematische, doelgerichte en deskundige aanpak en zijn inzicht verdiepen omtrent het kindvolgsysteem, expliciete taalverwerving en talensensibilisering.

Het lagereschoolteam bereikt met de meeste leerlingen de eindtermen van Nederlands. Het doelgerichte en doorgaans gegradueerde taalaanbod, bevredigende toetsresultaten en de preventieve basiszorg dragen hiertoe bij. De leerdomeinen komen vrij evenwichtig aan bod, hoewel verhoudingsgewijs veel belang wordt gehecht aan het technische aspect van de taal, namelijk spelling en taalsystematiek. Het team heeft ook aandacht voor de leesopvoeding. De school kan echter meer adequaat focussen op luisteren en spreken en breuklijnen wegwerken in handschriftontwikkeling. Bovendien is het aangewezen werk te maken van de analyse van beschikbare data om kinderen met specifieke noden passend en tijdig hulp te bieden.

Inzake wereldoriëntatie voldoet de school aan de verwachtingen van de overheid. De meeste leerlingen

bereiken de decretale eindtermen. De aanvaardbare outputgegevens geven aan dat de school voor alle leerdomeinen - op maatschappij na - sterk scoort in vergelijking met haar referentiegroep. Vooral de inspanning voor een continu, gegradeerd en evenwichtig onderwijsleeraanbod over de klassen heen en de evaluatiepraktijk zijn hierbij de meest relevante spoortrekkers. Het onderwijskundige handelen wijst echter uit dat een verdere implementatie van het leerplan is aangewezen. De aanschaf van aanvullende leermiddelen en het benaderen van realiteitsgebonden wereldoriënterende leerinhouden vanuit diverse invalshoeken, zijn hierbij vanzelfsprekende werkvelden.

Ten aanzien van Frans daarentegen is er onvoldoende zekerheid dat de meeste kinderen de decretale eindtermen zullen bereiken. Leerlingenwerk, het ontbreken van noodzakelijke leermiddelen en het gebruik van een niet-geactualiseerd onderwijsleerpakket geven aan dat de uitgangspunten van de decretale eindtermen en de krachtlijnen van het nieuwe leerplan nog niet ten volle worden in praktijk gebracht.

Verskillende teamleden zijn veranderingsbereid en krijgen kansen om zich bij te scholen. Op deze school getuigt de deskundigheidsbevordering echter van een moeizaam proces om vernieuwingen ingang te laten vinden. Dit komt onder meer door een weinig structurele aanpak en door een geringe opvolging door het beleid op de klasvloer. De ondersteuning door de onderwijsbegeleidingsdienst en de oprichting van werkgroepen zijn evenwel hoopgevend.

Het schoolbeleid is gericht op kwaliteitsonderwijs, op het welbevinden van alle actoren en op een collegiaal team. Het gaat zorgzaam om met de kinderen, het personeel en de ouders. De schoolleider is democratisch ingesteld en beoogt een participatieve besluitvorming. Hij wil werk maken van kwaliteitszorg en van de noodzakelijke gelijkgerichtheid. Ten aanzien van het gelijke onderwijskansenbeleid zijn de ondersteunende acties doorgaans te vaak geïsoleerd en getuigen niet van een doelgerichte, systematische teamaanpak. Inzake het talenbeleid bevindt de school zich nog aan het begin van een ontwikkeling.

Deze basisschool profileert zich als een open, sportieve en kindvriendelijke instelling gericht op 'samen school maken'. Haar troeven zijn: de inzet van de meeste teamleden en de sociaal-emotionele verbondenheid. Ze heeft aandacht voor een brede ontwikkeling van het kind en voor een goede preventieve basiszorg.

Deze doorlichting leert dat de Basisschool Ter Gavers voldoet aan de verwachtingen van de overheid voor wat betreft het leergebied Nederlands en lichamelijke opvoeding in het kleuteronderwijs en voor Nederlands en wereldoriëntatie in het lager onderwijs. Daartegenover voldoet het lager onderwijs niet aan de resultaatsverplichting ten aanzien van de eindtermen Frans. Voorts zijn de dossiers ten aanzien van de meerdaagse extramurale activiteiten, en het schoolwerkplan niet conform de regelgeving. Een verdere implementatie van het leerplan Frans en een consequente opvolging van de regelgeving zijn noodzakelijk.

Gezien de hoopvolle aanpak van het beleid en het engagement van de meeste leraren leidt dat alles toch tot een gunstig advies zowel voor het kleuter- als voor het lager onderwijs. Behoudens de weg te werken tekorten krijgt het team het vertrouwen om te groeien naar een professionele leergemeenschap.

## 2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

### 2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

#### Kleuteronderwijs

---

Nederlands  
lichamelijke opvoeding

---

#### Lager onderwijs

---

Nederlands  
Frans  
wereldoriëntatie

---

### 2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

#### Personeel

---

##### Professionalisering

---

Deskundigheidsbevordering

---

#### Logistiek

---

##### Welzijn

---

Veiligheid

---

Gezondheid en hygiëne

---

#### Onderwijs

---

##### Begeleiding

---

Socio-emotionele begeleiding

---

### 3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

#### 3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

##### 3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

##### 3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

###### Voldoet

De school streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands na. Vooral de aandacht voor een continu, gegradeerd en evenwichtig onderwijsleeraanbod en de genuanceerde beeldvorming dragen daartoe bij.

##### 3.1.1.2 Kleuteronderwijs: lichamelijke opvoeding

###### Voldoet

De school streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen voor lichamelijke opvoeding na. Vooral de aandacht voor een continu en evenwichtig onderwijsleeraanbod en de beschikbare infrastructuur werken dit in de hand.

##### 3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: Nederlands en lichamelijke opvoeding

Onderwijsaanbod  
*Referentiekader*  
*Planning*  
*Evenwichtig en volledig*  
*Samenhang*  
*Actief leren*

De leraren werken doelgericht. Voor Nederlands en lichamelijke opvoeding hanteren de titularissen een overzichtelijke doelenlijst, aangereikt door de begeleidingsdienst, een actueel onderwijsleerpakket en het leerplan. Na de afwerking van het thema worden de daadwerkelijk nagestreefde leerplandoelen in kaart gebracht, waardoor het aanbod wordt bewaakt. Ook de specifieke activiteiten kleutergym zijn doelgericht en doorgaans gebaseerd op een methodiek die is afgestemd op de decretale verwachtingen. Het schoolwerkplan expliciteert dat 'sport en lichamelijke ontwikkeling van een kind zeer voorname elementen zijn in de totale persoonlijkheidsontwikkeling'.

Het schoolwerkplan geeft per doelgroep een olijsting van thema's die leraren (kunnen) hanteren als een langetermijnplanning. De thema's volgen over het algemeen de jaarkring en sluiten daardoor meestal goed aan bij de leef- en ervaringswereld van de kinderen.

De thema-uitwerking bevat onder meer leerplandoelen en resulteert in een weekplanning die het activiteitenaanbod bewaakt. Tevens is er een streefwoordenschat opgenomen. Die ruime olijsting bestaat vooral uit zelfstandige naamwoorden en in mindere mate uit bijvoeglijke naamwoorden. Ze bevat slechts weinig werkwoorden. Voor de uitwerking van de onderwerpen doen leraren een beroep op eigen ervaring en op diverse informatiebronnen. De kortetermijnplanning expliciteert over het algemeen concrete verwachtingen die veelal sporen met nagestreefde leerplandoelen. Het valt op dat bij bewegingstussendoortjes en andere routineactiviteiten geen specifieke doelen zijn opgenomen, wat een gerichte evaluatie van die activiteiten bemoeilijkt.

Het team doet inspanningen om een evenwichtig aanbod binnen de groep te realiseren. Het taalaanbod bevordert zowel het receptieve als het productieve

taalgebruik. Behalve het soms uitblijven van een vrij onthaalmoment zijn er doorgaans voldoende kansen tot functionele spreek- en luistermomenten. Tevens is er ruimte om de ontluikende geletterdheid te stimuleren en het verhaalbegrip op te bouwen. Verder zijn er mogelijkheden om de functie van de gesproken en geschreven taal, en de relatie ertussen, te ontdekken. Behoudens vormen van didactische vervroeging zijn er ook activiteiten om het functioneel lezen en schrijven te initiëren. Illustratief is het 'lezen' van stappenplannen en het eigenhandig registreren van gemaakte keuzes. Articulatiespelletjes daarentegen komen te weinig intentioneel aan bod.

Behalve de vast ingeroosterde activiteiten bewegingsopvoeding, organiseert de school systematisch watergewenning, schrijfdansactiviteiten, relaxatieoefeningen en occasioneel bewegingstussendoortjes. Leraren hebben al dan niet expliciet, voldoende aandacht voor groot- en kleinmotorische competenties tijdens begeleide activiteiten in de klas en via het aanbod in de speelwerkhoecken. Daarbij focussen ze ook op een gezonde en veilige levensstijl, op een groeiend zelfconcept en op het sociale functioneren van het kind. De opdeling van de opdrachten lichamelijke opvoeding naar meerdere personen bemoeilijkt echter de transparantie ten aanzien van het volledige aanbod. Door het onvoldoende aftoetsen van de beschikbare planningdocumenten worden eventuele hiaten in het aanbod nauwelijks opgemerkt. In dat opzicht is de opgestarte interne rapportering al een stap in de goede richting en ziet het team uit naar het verwachte softwarepakket om het onderwijsleeraanbod meer systematisch te kunnen bewaken.

De thematische aanpak beoogt niet enkel een evenwichtig aanbod, maar bovendien de integratie van verschillende leergebieden. Zo kaderen de meeste activiteiten en de inrichting van de speelwerkhoecken in de meeste klassen in het lopende thema.

De school doet eveneens inspanningen voor een gegradeerd aanbod. Illustratief zijn de gerichtheid op het leerplan, de beschikbare begrippenlijsten en de gradatie in de streefwoordenschat over de klassen heen. Breuklijnen in het aanbod en activiteiten die niet afgestemd zijn op het ontwikkelingsniveau van de kinderen kunnen echter de continue taalontwikkeling bemoeilijken.

Over het algemeen zijn ook de bewegingsactiviteiten geënt op het lopende thema. Hoewel leraren een gegradeerd aanbod beogen, ging een bijgewoonde gymactiviteit echter voorbij aan het ontwikkelingsniveau van het jonge kind en getuigde ze veeleer van een formele schoolse aanpak.

De begeleide activiteiten in de diverse groepen signaleren opmerkelijke verschillen, onder meer ten aanzien van de drie-eenheid 'doen-denken-praten' en het woordenschatbeleid. De mate van kinderinitiatief varieert naargelang de activiteit en de groep. In bepaalde groepen is dit vrij behoorlijk. Zo mogen kinderen meebouwen aan het verhaal onder meer door het gebruik van klaspoppen. In andere groepen bleven kansen onbenut door de vrij gesloten vraagstelling en door de weinig efficiënte pedagogisch-didactische aanpak. Ten aanzien van de lichamelijke opvoeding kregen kinderen weinig kansen om actief met problemen om te gaan.

Onderwijsorganisatie  
*Klasmanagement*

De meeste leraren hebben voldoende aandacht voor een stimulerend en uitdagend klasklimaat. De campus en meerdere speelwerkhoecken ogen uitnodigend. Tijdens de bijgewoonde activiteit waren jonge kinderen sociaal-emotioneel gegrepen onder meer door het gebruik van de klaspop dit in tegenstelling met de desinteresse van kinderen in andere groepen. Tijdens de bijgewoonde activiteiten is er een wisselend beeld ten aanzien van de aanpak, variërend van stimulerend-empathisch naar dirigistisch.

De meeste leraren doen een inspanning om Standaardnederlands te gebruiken. Ze proberen voor de kinderen een taalvoorbeeld te zijn en houden in de talige interactie doorgaans ook rekening met de emotionele component. Tijdens bijgewoonde activiteiten echter signaleren dialectisch taalgebruik en een gesloten vraagstelling de nood aan verbetering. Bovendien bevordert de pedagogische echo, waarbij de leraar het antwoord van het kind herhaalt, geenszins de luisterhouding van het kind en de 'zelfaanspreking' bemoeilijkt het passende gebruik van persoonlijke voornaamwoorden.

Het feit dat de school kansen biedt tot talensensibilisering is uiteraard een positief gegeven. De belerende benadering daarentegen gaat echter voorbij aan het initiële doel.

Uitrusting  
*Ontwikkelingsmaterialen*

Hoewel het team de waarde erkent van verrijkte speelwerkhoecken, signaleren de klassen grote verschillen. Enerzijds zijn er meerdere klassen met een doorgaans uitnodigende inrichting. Anderzijds is de combinatieklas weinig kindvriendelijk onder meer door het aftandse meubilair, door het aanliggende onderhoudslokaal en door het gebruik als naschools opvanglokaal. De meeste kleuterklassen beschikken doorgaans over voldoende ontwikkelingsmateriaal om de taalontwikkeling te bevorderen. Bepaalde speelwerkhoecken remmen echter het speelgedrag door een niet-gestructureerde opslag van speelmateriaal. Bovendien ontbreekt in de meeste klassen een functionele en uitnodigende boekenhoek, wat de boekenoriëntatie bemoeilijkt.

De paviljoenen met de centrale bewegingsruimte en de speelruimtes met klimtoestellen zetten de kinderen aan tot creatief bewegen. De meeste klassen zijn voldoende ruim en uitgerust met specifiek meubilair en ontwikkelingsmateriaal die grotendeels beantwoorden aan de bewegingsnoden van peuters en kleuters. Sommige leraren sturen zelfs hun inrichting passend bij. Het valt echter op dat de school nog niet beschikt over een afzonderlijke slaapruijnte waar peuters tussen de middag kunnen vertoeven en dat veelal een spiegel-ten-voeten-uit, een schildersezal en grote bouwmaterialen ontbreken die kunnen aanzetten tot ruimtelijke ervaringen.

Ten slotte was de bijgewoonde activiteit in de afgelegen sportzaal weinig doeltreffend. Zowel de veiligheid van het jonge kind als het optimale tijdsgebruik kwamen in het gedrang. Ook de ontvangsthoeck is in meerdere klassen niet functioneel. Die is te eng behuisd en bovendien ontbreekt er passend zitmeubilair.

|                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Evaluatiepraktijk<br/>Evenwichtig / representatief<br/>Kindvolgsysteem<br/>Gericht op bijsturing</p> | <p>De school neemt traditioneel genormeerde 'schoolrijpheidstoetsen' af, die onder meer naar talige aspecten peilen. Het valt echter op dat ze niet systematisch een dominantieonderzoek opzet bij de oudste kleuters die linkshandig werken, waardoor die relevante info ook voor het lagereschoolteam uitblijft.</p> <p>De meeste titularissen evalueren doorgaans op eigen initiatief permanent de activiteiten en focussen daarbij zowel op product- als op procesgerichte aspecten. Hierbij registreren ze observaties al dan niet gelinkt aan occasionele of vooropgestelde doelstellingen. Sommigen groeperen de kindspecifieke notities met het oog op de beeldvorming en op het eventuele teamoverleg. Het is nog geen gewoonte dat vanuit de specifieke activiteit bewegingsopvoeding systematisch evaluatie- en observatiegegevens doorstromen naar de betrokken titularis.</p>                                                                                                        |
|                                                                                                         | <p>Het team volgt de taal- en de psychomotorische ontwikkeling van de kinderen op. Het richt zich hierbij op een vakpublicatie waarbij competenties en noden van het individuele kind in beeld worden gebracht. Losse observatienotities geven vulling aan het volgsysteem. Het beoogt een brede beeldvorming van de ontwikkeling van het individuele kind. Het is merkwaardig dat tot op heden niet alle leraren het kindvolgsysteem noch het kinddossier hebben geraadpleegd. Voor de meeste teamleden is het gebruik van dit volgsysteem weinig gebruiksvriendelijk om reden van de gebrekkige ICT-uitrusting.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|                                                                                                         | <p>Doorgaans benutten leraren eigen observatie- en evaluatiegegevens om hun onderwijskundige aanpak bij te sturen. Dat leidt tot een verhoogde aandacht en tot remediërende activiteiten op de klasvloer. De resultaten van de schoolrijpheidstesten waren echter nog geen aanleiding om voor het eerste leerjaar de ondersteuning op maat te plannen en voor te bereiden.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <p>Leerbegeleiding<br/>Beeldvorming<br/>Zorg</p>                                                        | <p>Schooldocumenten getuigen van aandacht voor onderwijs op maat. Sommige leraren vullen al kwaliteitsvol de eerstelijnszorg in. Tijdens de observaties was er echter weinig aandacht voor het onderscheid tussen receptief en productief taalgedrag en was de motorische ontwikkeling van het individuele kind niet meteen het uitgangspunt voor het bewegingsmoment. Diverse activiteiten waren boven het ontwikkelingsniveau van het kind. Significants zijn alvast de te lang geleide activiteiten, die bovendien soms getuigen van een belerende aanpak. De school heeft de intentie om kinderen met extra noden aanvullende kansen te geven, onder meer door ondersteuning van het zorgteam. Niettegenstaande de goede beeldvorming van het individuele kind, getuigt de zorgverbredende aanpak nog niet van een langetermijntraject met doelgerichte, deskundige en systematische interventies. Bovendien is de rol van de zorgcoördinator in het kleuteronderwijs nog niet duidelijk.</p> |
| <p>Deskundigheidsbevordering<br/>Interne expertise</p>                                                  | <p>Overeenkomstig de schoolvisie die sport en lichamelijke ontwikkeling van een kind poneert als belangrijke elementen van zijn ontwikkeling, geeft het schoolwerkplan concrete stappen aan om dat algemene doel te realiseren. Zo heeft de school haar gezondheidsbeleid geënt op die specifieke doelstelling. Bovendien focust ze in 2012-2013 verder op beweging. Hierbij worden projecten opgestart onder meer in samenwerking met een plaatselijke sportclub.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

### 3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

#### Voldoet

De school bereikt in voldoende mate de eindtermen Nederlands. Ze beschikt over aanvaardbare outputgegevens die de doeltreffendheid van haar aanpak aantonen. Vooral de inspanning voor een leerplangericht onderwijsleeraanbod, de genuanceerde beeldvorming en de preventieve basiszorg dragen hiertoe bij.

Onderwijsaanbod  
*Referentiekader*  
*Planning*  
*Evenwichtig en volledig*  
*Samenhang*  
*Brede harmonische vorming*  
*Actief leren*

De school pretendeert te werken volgens de krachtlijnen van het leerplan. Om de leerplandoelen te realiseren, maakt ze gebruik van een actueel onderwijsleerpakket uit de handel, dat afgestemd is op dat referentiekader. De leraren hebben een sterk vertrouwen in de methode, maar de nieuwe leerplaninhouden rond taalbeschouwing waren nog geen voorwerp van teamoverleg. Uit klasobservaties blijkt dat het team de krachtlijnen nog niet ten volle in de praktijk brengt. Zo zijn de moeilijkheden van de taal vaak nog uitgangspunt in plaats van de taal van het kind en vaak worden inhouden aangebracht los van een functionele communicatie.

Het jaarplan – dat sommige leraren gebruiken als werkdocument – is geënt op het aanbod van het onderwijsleerpakket. De kortetermijnplanning signaleert activiteiten met veelal concrete lesdoelen uit de methode. Het beleid wacht momenteel op de aangekochte software om het onderwijsleeraanbod systematisch te bewaken.

Het taalaanbod wordt in sterke mate bepaald door het gebruikte onderwijsleerpakket waarbij de verschillende leerdomeinen thematisch worden uitgewerkt. Toch komt in meerdere klassen een evenwichtig aanbod in het gedrang door een te sterke aandacht op spelling en taalbeschouwing ten nadele van spreken en luisteren. Het team focust aanvullend op leesopvoeding. Ze gebruikt daarbij actuele bronnen. Meerdere leraren brengen een bezoek aan de openbare bibliotheek om adequaat bibliotheekgedrag na te streven. Tevens organiseert ze lezen in vorderingengroepen, maar daarbij beogen leraren te weinig specifieke leestechische doelen, wat het effect van die leestraining afremt.

Het uniforme onderwijsleerpakket beoogt een continu en gegradeerd aanbod. Toch zijn er over de klassen heen enkele breuklijnen onder meer in handschriftontwikkeling en in het gebruik van de referentiekaders. De thematische opbouw garandeert voldoende samenhang tussen de verschillende leerdomeinen. Uit observaties blijkt echter dat het niet de gewoonte is om geëtaleerde domeinspecifieke doelen van Nederlands expliciet te beogen in andere leergebieden, waardoor veelal kansen tot positieve transfer niet worden benut.

De thema's bieden mogelijkheden tot een werkelijkheidsgerichte aanpak en tot zinvolle taalactiviteiten in een communicatieve context. Het is echter nog niet bij alle teamleden vanzelfsprekend om bij de taalactiviteiten systematisch uit te gaan van het taalgedrag van het kind of functionele werkvormen op te zetten. In de meeste groepen zijn er wel initiatieven om het ervaringsgebonden en creatief schrijven te bevorderen. Maar de feedback is in sommige groepen onvoldoende gericht op de boodschap en de correctie verraadt soms nog een achterhaalde visie. In de bovenbouw worden de ICT-vaardigheden aangewend om individuele presentaties te ondersteunen.

Tijdens de bijgewoonde activiteiten hadden meerdere leraren aandacht voor het leren als een actief proces. Zo was er ruimte voor een oriëntering op een tekst middels een communicatieschema en voor het gebruik van een strategiekaart gericht op een spreekactiviteit. Tevens waren er coöperatieve werkvormen bij het uitvoeren van talige opdrachten. Daartegenover zijn geleide activiteiten, waarbij kinderen moeten nadenken wat anderen hebben voorgedacht, niet meteen ondersteunend voor een actief leerproces.

Onderwijsorganisatie  
*Onderwijstijd*  
*Klasmanagement*

Volgens het lessenrooster plannen de meeste leraren een voldoende aantal lestijden, conform het advies van het onderwijsnet. Door de grote verplaatsing van en naar de speelplaats komt voor de klassen in de bovenbouw echter de minimale onderwijstijd in het gedrang.

Tijdens de observatie overheerst in bepaalde groepen nog een klassikaal-frontale aanpak, die weinig mogelijkheden biedt tot functioneel spreken en luisteren. De geëtaleerde gespreksregels om de kwaliteit van de mondelinge communicatie te verhogen, werden nauwelijks aangewend. Het team doet wel inspanningen om de instructietaal te verzorgen. Het taalgebruik varieert van bevredigend naar goed. Maar sommigen hebben een enigszins dialectische uitspraak en hebben minder aandacht voor een functionele vraagstelling.

Uitrusting  
*Leermiddelen*

De school zorgt voor een ICT-ondersteunde leeromgeving en voorziet doorgaans voldoende leermiddelen voor het bereiken van de leerplandoelen. Naargelang de leraar kan echter sterker worden gefocust op de uitbouw van taalstimulerende structuren zoals de inrichting van een ontvangst- of dramahoek, een uitnodigende klasbieb, of een functionele leeswand.

Evaluatiepraktijk  
*Evenwichtig / representatief*  
*Gericht op bijsturing*  
*Leerlingvolgsysteem*

Om na te gaan in hoeverre de leerlingen de vooropgestelde doelen bereiken, gebruiken titularissen vooral de methodegebonden toetsen. Die focussen op alle leerdomeinen, maar het schriftelijke taalgebruik krijgt hierbij een bijzonder accent, zowel naar frequentie als naar verhouding. Het nazicht van schriftelijk werk gebeurt regelmatig maar is vaak weinig adequaat. De voorgelegde resultaten op de centrale proefwerken op het einde van het zesde leerjaar tonen aan dat de leerlingen voor deze geselecteerde inhoud behoorlijk scoren. Deze resultaten liggen doorgaans in de lijn van de referentiegroep voor wat betreft luisteren, lezen en taalbeschouwing. Schrijven scoort traditioneel duidelijk hoger, maar voor spreken ligt de score veeleer onder die van de referentiegroep.

Op basis van een genormeerde toetsing voor spelling en technisch lezen kan de school de evolutie van de leerlingen voor die geselecteerde doelen in beeld brengen. De evolutie in luisteren en spreken en leesbegrip wordt nog niet systematisch opgevolgd. Het leerlingvolgsysteem geeft over de groepen heen de voortgang weer. Het valt op dat er bij een behoorlijk aantal leerlingen in bepaalde klasgroepen een terugval merkbaar is voor spelling.

Bepaalde leraren grijpen hun evaluaties aan om vanuit analyse van de resultaten hun onderwijskundige aanpak bij te sturen onder meer middels hoeken- en contractwerk.

Leerbegeleiding Bij de aanvang van het schooljaar hebben leraren op basis van de rapportering, het kinddossier en het kindvolgsysteem – vooral voor spelling, lezen en taalbeschouwing - een genuanceerd en betrouwbaar beeld over de leerprestaties en de voortgang van de leerlingen.

*Beeldvorming  
Zorg*

De leraren doen bijzondere inspanningen om op basis van evaluaties de preventieve basiszorg op de klasvloer te concretiseren onder meer middels diverse vormen van differentiatie. Zo zijn de verlengde instructie, de opdeling in niveaugroepen en partner-, hoeken- en contractwerk een vast gegeven. Het is echter merkwaardig dat de evaluatiegegevens die al op schoolniveau beschikbaar zijn, onvoldoende worden aangewend om zo spoedig mogelijk interventies op te zetten in het kader van verhoogde zorg. In dat opzicht getuigt de school nog niet van een adequate zorgverbredende teamaanpak.

Deskundigheidsbevordering  
*Nascholingen  
Interne expertise*

De voorbije jaren was Nederlands geen voorwerp van teamreflectie. De professionaliteit van het team kan worden verhoogd om de realisatie van de eindtermen – vooral voor spreken – sterker te ondersteunen. Niettegenstaande de grote taalheterogeniteit blijkt dat het team de principes van taalvaardigheidsonderwijs nog niet systematisch in de praktijk brengt. De meeste teamleden zorgen wel voor een positief en veilig klasklimaat, maar betekenisvolle taken en gerichte ondersteuning door interactie komen nog niet bij iedereen voor.

### 3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

#### Voldoet

De school bereikt in voldoende mate de eindtermen wereldoriëntatie. Ze beschikt over aanvaardbare outputgegevens voor wereldoriëntatie, die de doeltreffendheid van haar aanpak in voldoende mate aantonen. Deze resultaten geven aan dat de school voor alle leerdomeinen - op maatschappij na - sterk scoort in vergelijking met haar referentiegroep. Vooral de inspanning voor een continu en doorgaans evenwichtig onderwijsleeraanbod en de systematische evaluatie zijn hierbij de meest relevante spoortrekkers.

Onderwijsaanbod  
*Referentiekader  
Planning  
Evenwichtig en volledig  
Samenhang  
Brede harmonische vorming  
Actief leren*

Om de leerplandoelen te bereiken, maakt de school gebruik van een uniform onderwijsleerpakket uit de handel, dat afgestemd is op het vigerende leerplan en dat over de klassen heen een continu en gegradueerd onderwijsleeraanbod beoogt. In samenwerking met de onderwijsbegeleidingsdienst heeft de school eind vorig schooljaar het onderwijsleerpakket gescreend. In aanzet hebben leraren dus een sterker zicht op de leerplangerichtheid, echter niet altijd van de eigen onderwerpen die ze aanvullend aanbieden.

Het jaarplan – dat sommigen hanteren om het aanbod te bewaken - is geënt op het aanbod van het onderwijsleerpakket en naargelang de klas occasioneel aangevuld met eigen thema's. In de kortetermijnplanning noteren ze doorgaans een zinvol activiteitenaanbod met veelal concrete lesdoelen geplukt uit de methode. Ze streven vooral cognitieve doelstellingen na.

Hoewel het onderwijsleerpakket evenwicht beoogt, getuigt het aanbod in diverse klassen onvoldoende van evenwicht noch van volledigheid. Zo staan de domeinen techniek, en mens en maatschappij minder expliciet in de focus. Dit wordt vooral in de hand gewerkt enerzijds doordat thema's veelal eenzijdig worden benaderd in plaats vanuit meerdere invalshoeken zoals het leerplan voorschrijft, en anderzijds door een selectie van leerinhouden, waardoor

voorzien thema's niet aan bod komen. Soms is het aanbod van aanvullende eigen onderwerpen of activiteiten soms weinig expliciet gericht op het leerplan of blijft het een geïsoleerd gegeven.

Het uniforme onderwijsleerpakket beoogt een continu en gegradeerd aanbod. Toch zijn er over de klassen heen enkele breuklijnen onder meer door de gebrekkige opvolging van gemaakte afspraken, door niet altijd rekening te houden met een concentrische leerstofopbouw, en door het onvoldoende benutten van de realisaties uit het vorige leerjaar.

Horizontale samenhang tussen de verschillende leerdomeinen is nog niet vanzelfsprekend. Leerlingenwerk en observaties geven aan dat thema's op de klasvloer nog niet systematisch vanuit meerdere invalshoeken worden ingevuld. Alvast een significant gegeven dat aantoonde dat de geest van het leerplan nog niet ten volle is geïmplementeerd.

De thema's hebben occasioneel linken met domeinen van muzische vorming. De wereldoriënterende leerinhouden worden niet sterk verankerd in hun relatie met andere leergebieden. Meerdaagse extramurale activiteiten daarentegen bieden kansen voor een meer uitgesproken projectmatige aanpak.

De uitwerking van de thema's streeft diverse educaties na. Zo krijgen de natuur- en milieueducatie, de gezondheidsopvoeding en de vredeseducatie naargelang de klas, de jaarkring en de actualiteit kansen. Doorgaans bieden de thema's ruimte voor een werkelijkheidsgerichte aanpak. Het is echter nog niet bij alle teamleden vanzelfsprekend om bij de aangereikte leerinhouden systematisch uit te gaan van de leefwereld van het kind of om kinderen bloedwarme ervaringen te laten opdoen binnen of buiten de klas. Tijdens observaties was het onderwijsleerpakket in sommige groepen te sterk het uitgangspunt in plaats van het kind in de klas. Het is geen traditie om systematisch leeruitstappen op te zetten die refereren aan natuurlijke, culturele en/of historische aspecten. Vooral in de bovenbouw is er geregeld aandacht voor de actualiteit. Zo wordt naar aanleiding van de verkiezingen een 'kinderburgemeester' verkozen.

De verwerking van de onderwerpen biedt mogelijkheden om transferabele vaardigheden te verwerven. Occasioneel krijgen kinderen kansen tot het verwerven van sociale vaardigheden via partner- en groepswork en is er expliciete gerichtheid op leren leren onder meer door het aanwenden van een studiewijzer of door het brengen van een synthese. Naar verluidt, worden in klassen van de bovenbouw de ICT-voorzieningen (informatie- en communicatietechnologie) functioneel benut om ICT-vaardigheden te oefenen. Tijdens de bijgewoonde activiteiten was dit echter niet het geval.

De uitwerking van de onderwerpen geeft vaak aanleiding tot gevarieerde didactische werk- en groepeeringsvormen en dito leerlingenactiviteiten. Zo kregen bepaalde kinderen tijdens de geobserveerde leeractiviteiten kansen om actief en coöperatief de wereld te verkennen en te ontsluiten. Hoewel het leerplan de ontwikkeling van denkvaardigheden beoogt, worden leerinhouden in bepaalde groepen weinig probleemstellend aangeboden. Dat remt het actief leren af en verengt doorgaans het onderwijsleeraanbod tot feitenkennis.

Onderwijsorganisatie  
Onderwijstijd  
Klasmanagement

Volgens het lessenrooster plannen de meeste leraren een voldoende aantal lestijden, conform het advies van het onderwijsnet. De school heeft een traditie om systematisch meerdaagse extramurale activiteiten te organiseren. Illustratief zijn de rivier-, de sport- en de zeeschool. De meeste leerlingen participeren aan deze geïntegreerde werkweken. Maar niet alle verwachtingen vanuit de regelgeving worden opgevolgd.

De meeste klassen hebben over het algemeen aandacht voor een stimulerende omgeving en enkele getuigen zelfs van referentiekaders die in samenspraak met de kinderen groeien. Daartegenover hebben leerlingen veeleer uitzonderlijk een inbreng in de keuze van het thema.

Uitrusting  
Leermiddelen

De school beschikt over een digitaal ondersteunde leeromgeving vooral middels een uitgeruste ICT-klas en enkele digitale borden. In bepaalde klassen is er naast het uniforme onderwijsleerpakket aanvullend een leergebiedspecifiek pakket voor hoekenwerk. Doorgaans zijn de verwachte referentiekaders voor tijd en ruimte voorhanden maar signaleren soms breuklijnen in het aanbod en het gebruik ervan. Sommige ontbreken, zijn niet op niveau of minder functioneel voor klassikaal gebruik. Onder meer ten aanzien van 'techniek' en weerswaarneming zijn er te weinig leermiddelen voorhanden om specifieke leerplandoelen te realiseren.

Evaluatiepraktijk  
Evenwichtig / representatief  
Gericht op bijsturing

De school neemt jaarlijks deel aan een centrale toets. Ze beschikt dus over aanvaardbare outputgegevens voor wereldoriëntatie, die de doeltreffendheid van haar aanpak kunnen aantonen. Deze resultaten geven aan dat de school op één leerdomein na sterk scoort in vergelijking met haar referentiegroep. Op klasniveau gebeurt de evaluatie per thema hoofdzakelijk op basis van methodegebonden toetsen. Die focussen expliciet onder meer op parate kennis en op het raadplegen van informatiebronnen en brengen dus de leervordering van de kinderen vrij genuanceerd en systematisch in beeld. Om reden van het domeinspecifieke karakter van de meeste thema's bemoeilijkt een eventuele selectie echter een volledige beeldvorming. De evaluatie vertaalt zich in een algemeen rapportcijfer met een bijbehorende toelichting. In tegenstelling tot de vigerende regelgeving beschikt de school niet over gegevens die aantonen dat ze de meerdaagse extramurale activiteiten evalueert.

De school heeft haar resultaten op de centrale toets van enkele jaren terug aangegrepen om zich, met ondersteuning van de onderwijsbegeleidingsdienst, te verdiepen in het leerplan en om het onderwijskundig handelen op de klasvloer selectief bij te sturen.

Leerbegeleiding  
Beeldvorming  
Zorg

Bij de aanvang van het schooljaar hebben leraren op basis van de rapportering en het kinddossier veeleer een algemeen beeld over wereldoriënterende verworvenheden van de leerlingen. Het is geen gewoonte om de beschikbare toetsen van het vorige jaar aan te grijpen om de beeldvorming over verworven sleutelbegrippen, basisinzichten en vaardigheden te verfijnen. Tot op heden benutten leraren onvoldoende de referentiekaders en het kinderwerk die er toen aan bod kwamen.

Het is merkwaardig dat – niettegenstaande de sterke heterogeniteit van de klasgroepen – er op de werkvloer weinig aandacht wordt besteed aan preventieve basiszorg. Onderwijs op maat is in wereldoriëntatie nog niet vanzelfsprekend.

|                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|--------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Deskundigheidsbevordering<br><i>Nascholingen</i> | De voorbije schooljaren was wereldoriëntatie voorwerp van teamreflectie en verdieping. Dat resulteerde in de oprichting van een leergebiedspecifieke werkgroep en in een bijsturing van het onderwijskundige handelen vooral ten aanzien van het domein tijd en ruimte. Uit gesprekken en uit observaties blijkt dat het team aan het begin van een ontwikkeling staat. Een verdere implementatie van de krachtlijnen van het leerplan is aangewezen. |
|--------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### 3.1.1.6 Lager onderwijs: Frans

#### Voldoet niet

Het gebruik van een niet-geactualiseerd onderwijsleerpakket en het ontbreken van noodzakelijke leermiddelen bemoeilijken de implementatie van de krachtlijnen van het nieuwe leerplan en garanderen onvoldoende dat de meeste leerlingen de eindtermen Frans bereiken.

|                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Onderwijsaanbod<br><i>Referentiekader</i><br><i>Planning</i><br><i>Evenwichtig en volledig</i><br><i>Samenhang</i><br><i>Brede harmonische vorming</i> | Hoewel het nieuwe leerplan al voorwerp was van nascholing, gebruikt de school opnieuw een onderwijsleerpakket dat niet meer is afgestemd op het vigerende leerplan. Dit in tegenstelling tot vorig schooljaar en tot spijt van het lerarenteam. Uit klasobservaties en leerlingenwerk blijkt dat de krachtlijnen van het nieuwe leerplan nog niet ten volle behoren tot het gemeenschappelijke gedachtegoed. Zo is het mondelinge taalgebruik via een directe interactieve communicatie nog geen vanzelfsprekendheid. |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

De leraren plannen het aanbod op basis van het gevolgde onderwijsleerpakket. De kortetermijnplanning geeft veelal concrete lesdoelen aan uit deze bron.

Het taalaanbod wordt in hoofdzaak bepaald door het gebruikte onderwijsleerpakket, dat nog sterk focust op de spraakkundige aspecten. Leraren doen inspanningen om het aanbod uit de methode bij te sturen, en aldus het mondelinge taalgebruik zijn noodzakelijke plaats te geven. Toch signaleren kinderwerk en klaswanden doorgaans nog de grammaticale aandacht van weleer.

De school beoogt een continu en gegradeerd aanbod. In dat opzicht organiseert ze onder meer 'taalinitiatie' Frans in de onderbouw en biedt ze in de derde graad een uniforme methode aan. Het teruggrijpen naar een niet-actueel onderwijsleerpakket zelfs voor die doelgroep die al een schooljaar werd ondersteund door een leerplangerichte methode is alvast een spijtig gegeven. Het miskent de inspanningen van de leraren en bemoeilijkt de continuïteit van het leertraject van die kinderen. Naar verluidt, is er geen overleg met collega's uit het voortgezet onderwijs en had de gemeenschappelijke nascholing Frans geen drempelverlagend effect. De druk van het secundair onderwijs blijft voelbaar.

Het onderwijsleerpakket biedt kansen om levensechte situaties te creëren. Waar de methode het aanreikt, is er ruimte voor zang en drama. Kinderen krijgen de mogelijkheid om leerinhouden dialogerend in te oefenen. Het valt echter op dat hierbij weinig materiaal op school voorhanden is om het taalleren in levensechte situaties te ondersteunen. Naar verluidt, brengen de kinderen zelf de attributen mee. Het feit dat zelfs de organisatie van de geïntegreerde werkweek niet meteen aanleiding geeft om expliciet te werken naar 'zelfredzaamheid' in een Franstalige omgeving, is toch een relevante vaststelling.

Onderwijsorganisatie      Volgens het lessenrooster plannen de meeste leraren een voldoende aantal lestijden, conform het advies van het leerplan.  
*Onderwijstijd*  
*Klasmanagement*

Het team heeft slechts in enige mate aandacht voor een rijke en taalstimulerende omgeving. Hoewel het inspanningen doet om het Frans te gebruiken als instructietaal, was er geen Franstalige begroeting bij een onverwacht bezoek door de directeur. Tevens benutten de leraren geen structuren – zoals de jaar-, dag- en de weekkalender – die reeds werden verworven en sterk ondersteunend kunnen zijn bij dagelijkse routineactiviteiten. De inrichting van een ‘Franse hoek’, waarvoor het leerplan pleit, is er nog niet. Het taalgebruik van de leraar voldoet. Het hoge spreektempo van de digitale stem en de sterke gerichtheid op het handboek bemoeilijken echter de mondelinge interactie.

Uitrusting      De school hanteert nog een niet-geactualiseerd onderwijsleerpakket en de  
*Leermiddelen*      observaties geven aan dat leraren over onvoldoende leermiddelen beschikken die het leerplan aangeeft. Zo ontbreken eenvoudige Franstalige werken, spelmateriaal, en ondersteunend visueel materiaal om bepaalde situaties te creëren of te verduidelijken, betekenis te geven, of om structuren in te oefenen.

Evaluatiepraktijk      Om na te gaan in hoeverre de leerlingen de vooropgestelde doelen bereiken,  
*Evenwichtig / representatief*      gebruiken titularissen de methodegebonden toetsen en de eigen observaties.  
*Leerlingvolgsysteem*      Deze focussen doorgaans op alle leerdomeinen. Zo komen spreken, hardop lezen, dialogeren, schriftelijke luisteropdrachten, woordenschat, en kopiërend schrijven in de focus. Het schriftelijke taalgebruik krijgt hierbij nog een bijzonder accent.  
 De aangereikte resultaten op de centrale proefwerken op het einde van het zesde leerjaar tonen aan dat de leerlingen voor deze geselecteerde inhoud voldoende scores. Deze resultaten liggen in de lijn van de referentiegroep voor wat betreft luisteren. Lezen en schrijven scores duidelijk hoger, maar spreken en mondelinge interactie duidelijk onder die van de referentiegroep.

Op basis van observaties en van de frequente en systematische toetsing hebben de leraren doorgaans een duidelijk beeld van de vordering van de individuele leerling. Het gebruik van een portfolio is nog niet aan de orde.

Leerbegeleiding      Bij de aanvang van het schooljaar hebben leraren op basis van de rapportering en  
*Beeldvorming*      het kinddossier een beeld over de leerprestaties en de voortgang van de  
*Zorg*      leerlingen. Naar verluidt, resulteert de taalinitiatie in de onderbouw in een toenemende motivatie van de leerlingen en is ze drempelverlagend voor de specifieke uitspraak. De beeldvorming doorheen het jaar vertaalt zich in een cijfermatige score voor luisteren, spreken en lezen enerzijds en voor kopiëren en ‘toetsen’ anderzijds. Mondelinge interactie is hierbij nog niet opgenomen.

Het is nog geen traditie om op basis van evaluaties de preventieve basiszorg op de klasvloer systematisch te concretiseren middels aangepaste vormen van differentiatie. Leervertraagde kinderen krijgen occasioneel eenvoudige (doe-) opdrachten. Het valt echter op dat tijdens bijgewoonde activiteiten onvoldoende rekening werd gehouden met het niveau van het kind. Zo bleven articulatiespelletjes uit en was er geen genetisch groeiend woordbeeld voor kinderen die woorden voor het eerst moesten kopiëren. Tevens was er onvoldoende aandacht voor het schrijfbeeld van de ç.

Deskundigheidsbevordering  
*Nascholingen* De voorbije jaren werd het leerplan Frans geïnitieerd. Uit gesprekken en observaties blijkt dat verder kan worden gewerkt aan de implementatie van de krachtlijnen van het leerplan. Overleg met het voortgezet onderwijs en een actueel onderwijsleerpakket kunnen hierbij sterk ondersteunend zijn.

### 3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

| Onderzochte erkenningsvoorwaarde                                                                                                                                        | ja, neen of nvt (*) |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)                                                                      | ja                  |
| Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)        | ja                  |
| Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°) | ja                  |

(\*) nvt: niet van toepassing

### 3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

| Onderzochte regelgeving                                                                                                                                                                                                                                         | ja, neen of nvt (*) |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| <b>Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)</b>                                                                                                                                                | ja                  |
| • geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen                                                                                                                          | ja                  |
| • de bijdrageregeling                                                                                                                                                                                                                                           | ja                  |
| • de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal | ja                  |
| • de afspraken in verband met het rookverbod                                                                                                                                                                                                                    | ja                  |
| • het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden                                                                                                                                                                        | ja                  |
| • de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend                                                                                                                                                                                                  | ja                  |
| • de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift                                                                                                                           | ja                  |
| • bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis                                                                                                                                                                                                     | ja                  |
| • richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen                                                                                                                                                                                                              | ja                  |
| • afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten                                                                                                                                                                                                      | ja                  |
| • de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld                                                                                                                                                                                      | ja                  |
| <b>Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)</b>                                                                                                                                                                           | ja                  |
| <b>Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)</b>                                                                                                                                                 | neen                |
| • de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt                                                                                                                   | ja                  |
| • de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen                                                                                                                                                                                 | ja                  |
| • de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert                                                                                                                                                                 | ja                  |
| • de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs                                                                              | ja                  |
| • de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen                                                                                                           | neen                |
| <b>Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)</b>                                                                                                                                     | ja                  |
| <b>Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)</b>                                                                                                     | ja                  |
| <b>Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)</b>                                                                                                | ja                  |
| <b>Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, voorziet ze dan voor de leerkrachten nascholing taalvaardigheid en sociale integratie? (BVR personeelsformatie)</b>                                                              | ja                  |
| <b>Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)</b>                                                                                                    | ja                  |
| <b>Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot. het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)</b>                                                                                                       | ja                  |
| <b>Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)</b>                                                                                                           | ja                  |
| <b>Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 28)</b>                                                                                                                                                                        | ja                  |
| <b>Heeft de school overlegd of onderhandeld in het lokaal comité over een 29ste lestijd? (decreet bao - art. 28)</b>                                                                                                                                            | ja                  |

(\*) nvt: niet van toepassing

## **4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?**

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

### **4.1 Professionalisering**

#### **4.1.1 Deskundigheidsbevordering**

**De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning.**

##### *Motivering*

In schooldocumenten is er geen specifieke visie omtrent een professionaliseringsbeleid opgenomen. De directiewissel met de bijbehorende ingroeiperiode voor de directeur enerzijds en de niet-stabiele onderwijsstaf anderzijds belasten in zekere mate de deskundigheidsbevordering. De directeur heeft bij wijze van instap werk gemaakt van het schoolwerkplan. Dat naslagwerk geeft een overzicht van de beschikbare structuren die sorteren onder 'begeleiding van het schoolteam'.

De uniform opgebouwde nascholingsplannen van de voorbije jaren signaleren de aanpak van het beleid ten aanzien van deskundigheidsbevordering. Probleemstelling, bevraging, doelstellingen en evaluatie/planning zijn inderdaad relevante aspecten van een dynamisch beleid. Het is echter onvoldoende transparant in hoeverre het beleid een traject opzet rond bewust gekozen schoolspecifieke prioriteiten op basis van een behoefteonderzoek. Teamleden die recent in een nieuwe opdracht fungeren, missen doorgaans een degelijke vorming om de specificiteit van deze opdracht te kennen en te beheersen.

Wat de 'ondersteuning' betreft, doet de schoolleider systematisch een beroep op de pedagogische begeleidingsdiensten voor de inhoudelijke invulling van de pedagogische studiedagen. Hoewel teamleden deze begeleiding als positief ervaren, hebben ze behoefte aan ondersteuning op de klasvloer. Systematische klasbezoeken met daaraan gekoppelde begeleidingsgesprekken zijn nog geen traditie. Het is nog geen gewoonte dat leraren via hospiteerbeurten, collegiale consultatie of intervisie leren van en met elkaar. Het beleid doet inspanningen om de beschikbare leermiddelen en achtergrondinformatie over onderwijskundige aanpak, onderwijsontwikkelingen en over specifieke leer- en opvoedingsproblemen te inventariseren en te centraliseren.

De schoolleider heeft vooral aandacht voor de aanvangsbegeleiding van nieuwe leraren. Een functionele onthaalbrochure ligt voor en de selectieve klasbezoeken worden afgerond middels een bespreking.

De school gaat veeleer impliciet na of haar deskundigheidsbevordering 'doeltreffend' is. Ze heeft de effecten nog maar weinig in kaart gebracht. De deskundigheidsbevordering op deze school getuigt van een moeizame implementatie van innovaties onder meer door de niet-stabiele onderwijsstaf en de geringe opvolging door het beleid op de klasvloer.

Niettegenstaande leraren de kans krijgen om individuele nascholing te volgen, valt het op dat ze weinig ingaan op dit aanbod. Naar aanleiding van de schooldoorlichting is het beleid er zich van bewust dat een meer structurele aanpak van het professionaliseringsbeleid noodzakelijk is. In dat opzicht kijkt de schoolleider hoopvol uit naar de onderwijsbegeleidingsdienst.

## 4.2 Begeleiding

### 4.2.1 Socio-emotionele begeleiding

**De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, ontwikkeling.**

#### *Motivering*

In haar opvoedingsproject expliciteert de school haar zorg voor een 'harmonische' ontwikkeling. Daarbij geeft ze aan dat ze ook aandacht heeft voor de emotionele en de sociale ontwikkeling. Deze doelgerichtheid krijgt concreet vorm in haar stelling dat het welbevinden van de kinderen een basisvereiste is om tot optimale resultaten te komen. Ze streeft ernaar dat kinderen zich als sociaal persoon kunnen ontwikkelen en kunnen omgaan met eigen emoties en die van anderen.

Wat de 'ondersteuning' betreft, koos het team recentelijk voor een werkgroep 'sociale vaardigheden', die momenteel bestaat uit de directeur en de zorgcoördinator. In het kader van de schoolspecifieke problematiek zal de aandacht van de werkgroep vooral gaan naar de respectvolle omgang met elkaar en naar het hanteren van normen en waarden. Concrete acties en effecten zijn er nog niet.

De school doet inspanningen om het welbevinden van de kinderen te bevorderen en om van de school een thuis te maken. Schoolafspraken bieden een basis voor een veilig en positief leef- en leerklimaat. Geafficheerde aandachtspunten, zoals 'Ben Correct', en een 'waarderingssysteem' beogen een positief spelgedrag. De organisatie van geïntegreerde werkweken en van sportactiviteiten hebben onder meer tot doel de verbondenheid te versterken.

Ook op de klasvloer uit zich vormen van sociaal-emotionele begeleiding van de kinderen. De meeste leraren getuigen van een mensontmoetende onderwijsstijl, van een waarderende aanpak en van een zekere empathie. Bepaalde leraren organiseren – al dan niet via de klaspop - soms gesprekken waarbij kinderen mogen, kunnen en durven zeggen wat hen beroert. Zulke activiteiten bevorderen een positief zelfbeeld. In de meeste groepen krijgen kinderen de kans om initiatieven te nemen. Tijdens klasobservaties maakten leraren gebruik van coöperatieve werk- en spelvormen om kinderen te socialiseren.

De school screent periodiek het welbevinden en de betrokkenheid van alle kinderen en is alert voor signalen van leerlingen met een sociaal-emotioneel probleem. Doorgaans houden leraren op de klasvloer rekening met de resultaten van deze screenings.

De sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen en de aanpak ervan zijn ook soms voorwerpen van overleg: zowel intern als multidisciplinair. Aangevulde 'incidentenfiches' zijn hierbij ondersteunend. Een digitaal platform is in ontwikkeling om de interne infodoorstroming te optimaliseren.

De leraren signaleren frappante problemen van sociaal-emotionele aard aan de zorgcoördinator. Indien nodig contacteert zij voorafgaandelijk of na het multidisciplinaire overleg ouders en/of externe hulpverleners of diensten. Dit overleg kan resulteren in een passend begeleidingstraject. Illustratief is het pestactieplan en het proactief omgaan met obesitas.

De school wil kinderen en hun ouders op een zinvolle manier begeleiden en ondersteunen. Het schoolwerkplan geeft hierbij diverse mogelijkheden aan. Vooral het heen-en-weerschrift en de directe oudercontacten worden daarbij aangewend.

De school heeft nog geen zicht op de effecten van haar sociaal-emotionele begeleiding. Er is geen traditie om systematisch en expliciet acties en initiatieven te 'evalueren'. Ten aanzien van de begeleiding van haar leerlingen gebeurt dat in aanzet op het multidisciplinaire overleg.

De voorbije jaren groeide het voorliggende pestactieplan vanuit een urgente nood. Het is het resultaat van een proces dat het volledige team vanuit twee concrete situaties heeft doorlopen. Dit schooljaar focust het team in het kader van de invulling van het gezondheidsbeleid concreet verder op 'omgaan met moeilijk gedrag', op belonen en straffen en op betrokkenheidsverhogende factoren. Tijdens de eerstvolgende studiedag is een specifieke onderwijsleerpakket aan de orde.

## 5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Het interne leiderschap dat vooral een participatief leiderschap beoogt, wordt waargenomen door de directeur en de recent aangestelde zorgcoördinator. De schoolleider, die werkzaam was als leraar binnen het schoolteam, heeft enkele jaren terug de beleidsfunctie opgenomen. Op basis van eigen ervaringen stuurt hij zijn eigen aanpak bij. De meeste andere teamleden appreciëren zijn engagement, en stellen de openheid van het beleid op prijs.

De prioritaire zorg van de schoolleiding is samen school kunnen maken. De schoolleider formuleert evenwel de nood aan eigen specifieke ondersteuning, gericht op de beleidsopdrachten. Hij voert een beleid, dat gericht is op het welbevinden van alle actoren, op de bevordering van goede interpersoonlijke relaties en op een collegiaal team. Het beleid gaat zorgzaam om met de kinderen, het personeel en de ouders.

De recente wisseling van teamleden en van onderwijsopdrachten is een uitdaging voor de continuïteit van het hele schoolgebeuren en voor de gezamenlijke doelgerichtheid van het team. De schoolleiding is gestart met het aanbrengen van noodzakelijke structuren en het maken van afspraken die de gelijkgerichtheid in de hand kunnen werken. Illustratief is de aandacht voor schoolprofilering en voor leerlingenwerving. Toch mist de school op bepaalde aspecten van het school- en klasleven nog een coherente visie.

Ten aanzien van het gelijke onderwijskansenbeleid getuigt de benadering niet van een cyclisch gebeuren waarbij op basis van specifieke vaststellingen concrete doelen worden nagestreefd middels gerichte acties. De ondersteunende acties zijn doorgaans te vaak geïsoleerd en getuigen niet van een doelgerichte, systematische teamaanpak.

Voor wat het talenbeleid betreft, staat de school nog aan het begin van een ontwikkeling. De visie op talenbeleid is nog geen gemeenschappelijk gedachtegoed en is niet meteen voorwerp van reflectie. De schoolleider heeft enkele structuren uitgebouwd om het talenbeleid te ondersteunen maar sommige hebben doorgaans een beperkt bereik. De aandacht voor de taalontwikkeling is ingebed in de dagelijkse praktijk en in de nagestreefde leerplandoelen voor onder meer Nederlands en Frans. Het team integreert taalinitiatie Frans vanaf de kleuterschool. Via methodegebonden en genormeerde toetsen volgt elke leerkracht, onder sturing van de zorgcoördinatie, de vorderingen van de leerlingen. De verwachtingen over het gebruik van Nederlands als instructietaal en bij de communicatie zijn veeleer impliciet aanwezig. De initiatieven met het oog op professionalisering omtrent aspecten van het talenbeleid zijn gering.

De leiding beoogt een democratisch beleid met een gezamenlijk verantwoordelijkheidsgevoel bij de meeste andere teamleden tot gevolg. Zij creëert kansen tot inspraak en tot een participatieve besluitvorming. Het team leert beslissingen in consensus te nemen en leraren krijgen doorgaans inspraak bij de invulling van hun onderwijsopdracht. Sommige leraren verwoorden evenwel dat bij 'hangende problemen' beslissingen te lang uitblijven. De zorgcoördinator, de preventieadviseur, de ouders, het CLB en het administratief en onderhoudspersoneel helpen mee de schoolwerking dragen.

Het voeren van een kwaliteitsbeleid is voor deze school nog geen traditie. Toch beschikt het beleid over relevante schoolloopbaangegevens. Ze worden veelal geregistreerd maar niet systematisch geïnterpreteerd. Behalve de informatie uit het tevredenheidsonderzoek van de leerlingen, de leraren en de ouders zijn bevindingen weinig aanleiding tot een analyse op klas- en schoolniveau, en tevens navenant tot bijsturings- of borgingsacties. De contacten in het kader van de hertekening van de campus, het gezondheidsbeleid en de aanschaf van Smartschool daarentegen, zijn dan wel resultaten die wijzen op vormen van kwaliteitszorg.

Het nieuwe schoolteam staat als het ware aan het begin van een ontwikkeling. Recente realisaties en bijsturingen zijn het gevolg van gezamenlijke reflecties. Het heeft in aanzet sommige aspecten van het schoolgebeuren bijgestuurd of opgezet. Illustratief is de herschikking van werkgroepen.

Gezien de hoopvolle aanpak van het beleid en het engagement van de meeste leraren leidt dit alles – ondanks de geformuleerde tekorten - toch tot een gunstig advies zowel voor het voor het kleuter- als voor het lager onderwijs.

Een doelgerichte, gefaseerde teamaanpak van vernieuwingsprioriteiten op basis van een behoefteonderzoek is alvast de nieuwe uitdaging. De noodzakelijke systematische opvolging ervan door het beleid op de werkvloer, zal bepalend zijn voor het effect van de beleidsaanpak en voor de kansen tot borging en bijsturing van aspecten van het schoolgebeuren.

## **6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL**

### **6.1 Wat doet de school goed?**

#### **Wat betreft de erkenningsvoorwaarden**

- Kleuteronderwijs:
- De leerplangerichte aanpak van de thema's, die meestal aansluiten bij de leef- en ervaringswereld van de kinderen.
- Het aanbod van gevarieerde activiteiten die diverse domeinen van Nederlands bestrijken en het gebruik van een gegradeerde streefwoordenschat over de klassen heen.
- Het aanbod van gevarieerde activiteiten van en de beschikbare voorzieningen voor lichamelijke opvoeding.
- De inspanning om de ontwikkeling van de kleuters te volgen en de invulling van de eerstelijnszorg in de meeste klassen.
- Lager onderwijs:
- De inspanning voor een genuanceerde beeldvorming van de evolutie van de kinderen en de concrete invulling van de preventieve basiszorg op de klasvloer.
- Het leerplangerichte en veelal gegradeerde onderwijsleeraanbod voor Nederlands en de aandacht voor leesopvoeding in samenwerking met de openbare bibliotheek.
- De inspanning voor een systematische evaluatie van de meeste leerdomeinen voor Nederlands en de resultaten op centrale toetsen Nederlands op het einde van het zesde leerjaar.
- De teamreflectie rond wereldoriëntatie en de structurele bijsturing met het oog op een leerplangericht onderwijsleeraanbod.
- De thema's van wereldoriëntatie, die waardenopvoeding, diverse educaties en werkelijkheidsgericht onderwijs beogen en de projectmatige benadering bij de meerdaagse extramurale activiteiten.
- De functionele kansen om binnen wereldoriëntatie aspecten van leren leren en sociale vaardigheden te bevorderen en de aanwending van betrokkenheidsverhogende werk- en organisatievormen.
- De resultaten op centrale toets van wereldoriëntatie op het einde van het zesde leerjaar en de evaluatiepraktijk die getuigt van regelmaat en ook focust op vaardigheden.
- De introductie van het nieuwe leerplan Frans en de inspanning van de titularissen voor een leerplangericht onderwijsaanbod.
- De systematische toetsing en het resultaat op de externe toetsen van Frans.

#### **Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen**

- De bijzondere aandacht en ondersteuning van de school ten aanzien van de sociaal-emotionele ontwikkeling.
- De introductie van innovaties met ondersteuning van de onderwijsbegeleidingsdienst.

#### **Wat betreft het algemeen beleid**

- Het engagement en de transparantie van het schoolbeleid.
- De inspanning voor een participatief leiderschap.
- De aandacht voor een gelijkgerichte aanpak

## **6.2 Wat kan de school verbeteren?**

### **Wat betreft de erkenningsvoorwaarden**

- Kleuteronderwijs:
- De duur van de klassikaal geleide taalactiviteiten beperken, de dagelijks weerkerende activiteiten doelgericht plannen en uitvoeren en opvoedende activiteiten zoals articulatiespelletjes en vrij onthaal frequenter organiseren.
- De klasinrichting optimaliseren om het ontwikkelingsgericht werken te bevorderen, onder meer door het bijsturen en verrijken van de speelwerkhoeven en door de uitrusting - waar nodig - passend aan te vullen.
- Didactische vervroeging wegwerken en voorkomen door het aanbod meer expliciet af te stemmen op het ontwikkelingsniveau van de doelgroep.
- Bij lichamelijke opvoeding de aanpak optimaliseren door het aanbieden van uitdagende opdrachten afgestemd op de mogelijkheden van elk kind en de psychomotorische ontwikkeling stimuleren vanuit de drieëenheid doen-denken-praten.
- De taal van de leraren optimaliseren door het passende gebruik van de persoonlijke voornaamwoorden en door het vermijden van dialectklanken, van overbodige verkleinwoorden en van de pedagogische echo.
- Ontwikkelingsvertraagde kinderen met specifieke noden passende hulp bieden door een doelgerichte, systematische en deskundige teamaanpak.
- Lager onderwijs:
- De principes van taalvaardigheidsonderwijs toepassen, waarbij de mondelinge communicatie dankzij een taalstimulerende omgeving en functionele taalgebruikssituaties meer kansen krijgt.
- Breuklijnen wegwerken door meer oog te hebben voor een volledig en evenwichtig onderwijsleeraanbod en dat bovendien uitgaat van de taal van het kind.
- Beschikbare data op schoolniveau tijdig analyseren en verwerken om geretardeerde kinderen met specifieke noden passend en tijdig bij te staan door een doelgerichte, systematische en deskundige teamaanpak.
- Verder systematisch werk maken van de implementatie van het leerplan wereldoriëntatie om een continue aanpak en een evenwichtig en gegradeerd onderwijsleeraanbod te verzekeren.
- In wereldoriëntatie de thema's sterker vanuit verschillende invalshoeken benaderen en het contact met de realiteit binnen en buiten de klas intensifiëren.
- De referentiekaders van tijd en ruimte bij de passende groepen vulling geven vanuit de diverse thema's en ze meer als groeiende synthese gebruiken.
- Kansen benutten om ook in wereldoriëntatie en Frans passend om te gaan met de verschillen tussen de kinderen.
- Overeenkomstig het leerplan Frans, werk maken van een taalstimulerende omgeving.

### **Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen**

- Professionaliseringskansen aangrijpen om het functionele gebruik van het kindvolgsysteem te verhogen en om inzicht te krijgen in taalvaardigheidsonderwijs, in expliciete taalverwerving, in talensensibilisering en in het nieuwe leerplan taalbeschouwing.
- Systematisch teamreflecties opzetten om aspecten van het schoolgebeuren te evalueren en bij te sturen.

### **Wat betreft het algemeen beleid**

- De kwaliteitszorg verhogen door prioriteiten te stellen op een behoeftenonderzoek en de implementatie van innovaties en van lopende processen systematisch op te volgen op de klasvloer
- Systematisch teamreflecties opzetten om aspecten van het schoolgebeuren te evalueren en bij te sturen.

### **6.3 Wat moet de school verbeteren?**

#### **Wat betreft de erkenningsvoorwaarden**

- In de lagere afdeling werken aan een volledig en evenwichtig aanbod voor Frans afgestemd op de visie van de eindtermen en van het leerplan en bij de rapportering ook ruimte voorzien voor 'mondelinge interactie'.

#### **Wat betreft de regelgeving**

- In het schoolwerkplan aangeven hoe de school het gelijke onderwijskansenbeleid invult.
- De regelgeving omtrent meerdaagse extramurale activiteiten opvolgen.

## 7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

### 7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

**GUNSTIG**

voor het kleuteronderwijs en lager onderwijs.

### 7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

**GUNSTIG**

| Namens het inspectieteam                                              | Voor kennisname                            |
|-----------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|
|                                                                       |                                            |
| <b>Martin Descheemaeker</b><br>de inspecteur-verslaggever             | Naam:<br>het bestuur of zijn gemandateerde |
| Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling |                                            |